

**Stratégia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej
republiky na roky 2021 až 2027
a
program jej realizácie na roky 2021 – 2023**

ÚVOD

Správne nastavenie a presadzovanie Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej republiky na roky 2021 až 2027 a programu jej realizácie (ďalej „stratégia BOZP“), je nevyhnutným predpokladom nielen k dosahovaniu stanovených cieľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej „BOZP“), ale aj predpokladom k dosahovaniu hospodárskeho, ekonomického a sociálneho rozvoja štátu.

Na zabezpečenie ústavného práva zamestnancov na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci musí byť realizácia preventívnych a ochranných opatrení v oblasti BOZP súčasťou aj podnikovej kultúry zamestnávateľov. Jedným z množstva preventívnych opatrení, ktorým sa uplatňuje systém BOZP, je pozitívne vplyvanie na vnímanie problematiky BOZP u každého jednotlivca, potenciálneho budúceho zamestnanca, alebo fyzickej osoby podnikateľa od jeho skorého veku a počas celého jeho života. Práve preto by táto problematika mala byť v primeranom obsahu a rozsahu integrálnou súčasťou školského vzdelávania žiakov a študentov, resp. spoločnosti.

Táto stratégia definuje hlavný cieľ a stanovuje zásadné priority a úlohy v oblasti BOZP na roky 2021 až 2023 s výhľadom do roku 2027, ktoré je potrebné prijať k dosiahnutiu stanoveného cieľa.

Uvedená stratégia BOZP a najmä jej program realizácie vychádza okrem iného aj z návrhov záverov Rady EÚ o novom strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci (prijaté na zasadnutí Rady EÚ pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti dňa 10. decembra 2019), návrhov záverov Rady EÚ „Meniaci sa svet práce: úvahy o nových formách práce a dôsledkoch pre bezpečnosť a zdravie pracovníkov“ (prijaté na Rade EPSCO dňa 13. júna 2019), ako aj z návrhov členov Koordinačného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (poradný orgán zriadený ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky). Nevyhnutným podkladom vypracovania tejto stratégie je aj premietnutie doposiaľ účinných a efektívnych opatrení, ktoré vychádzajú zo súčasne platnej Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie (prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 468 z 12. októbra 2016 k Stratégii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie.

HLAVNÝ CIEĽ, Z KTORÉHO VYCHÁDZA PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE BOZP

Primárnym cieľom stratégie BOZP je prijímanie a presadzovanie účinných preventívnych opatrení na úrovni štátu, ako aj zamestnávateľov s cieľom vytvárať dlhodobu udržateľné dôstojné pracovné podmienky na udržanie nízkeho počtu pracovných úrazov, najmä smrteľných pracovných úrazov a pracovných úrazov s celoživotnými následkami, s víziou nulovej pracovnej úrazovosti, ako aj minimalizovanie príčin chorôb z povolania, presadzovanie prevencie, posilňovanie významu kultúry bezpečnosti práce a

šírenie osvetu v oblasti BOZP. Zároveň je potrebné podporovať proces informatizácie a digitalizácie ústredných orgánov štátnej správy a inšpekcie práce a iných orgánov vykonávajúcich dozor v oblasti BOZP a ich vzájomné prepojenie, a to z dôvodu zabezpečenia efektívneho výkonu činností a taktiež zjednodušiť komunikáciu so zamestnávateľmi.

PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE BOZP NA ROKY 2021 – 2023 S VÝHLADOM DO ROKU 2027

Úlohy vyplývajúce zo stratégie BOZP budú plniť nasledovné ministerstvá: MPSVR SR (za MPSVR SR NIP, IP a IVPR), MZ SR (za MZ SR ÚVZ SR a RÚVZ v SR), MH SR (za MH SR HBÚ), MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR (za MS SR ZVJS), MF SR (za MF SR FS SR), MŠVVaŠ SR.

A. Priority na roky 2021 – 2023 s výhl'adom do roku 2027, v ktorých naplnení je potrebné pokračovať:

1. Medializovať a organizovať aktivity v oblasti BOZP v Slovenskej republike a v záujme pozitívnej medializácie tejto problematiky zabezpečiť vystúpenia svojich zástupcov v prostriedkoch mediálnej komunikácie.
2. Aktívne sa zúčastňovať zahraničných podujatí, expertných skupín, technických komisií, výborov, projektov a pod. organizovaných európskymi a medzinárodnými inštitúciami v oblasti BOZP.
3. Naďalej poskytovať poradenstvo, organizovať odborné semináre, konferencie, vydávať odborné príručky, informačné a propagačné materiály pre zamestnávateľov vrátane malých a stredných podnikov, fyzických osôb podnikateľov, zástupcov zamestnancov pre BOZP, členov odborov a zamestnancov.
4. Rozvíjať aktívnu spoluprácu v oblasti BOZP na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, medzi dozornými orgánmi, orgánmi z oblasti výskumu, vývoja, vzdelávania a sociálnymi partnermi a pokiaľ ide o dozorné orgány, najmä koordinovať dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva, orgánov inšpekcie práce a ďalších orgánov dozoru nad BOZP zamerané na kontrolu plnenia povinností zamestnávateľov v oblasti BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovední a spolupracujúci (podľa potreby): MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVVaŠ SR

5. Presadzovať uplatňovanie systémového prístupu k BOZP u zamestnávateľov a v činnosti preventívnych a ochranných služieb, zapájať zamestnancov do riešenia všetkých oblastí BOZP a motivovať ich k aktívnej účasti na riešení otázok BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: sociálni partneri, zástupcovia zamestnancov, zástupcovia podnikateľského prostredia, profesionálne organizácie pôsobiace v oblasti BOZP, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

6. V záujme lepšieho uplatňovania právnych predpisov a ostatných právnych predpisov na zaistenie BOZP v praxi, organizovať pracovné stretnutia odborníkov v oblasti BOZP, zástupcov MPSVR SR (za MPSVR SR NIP, IP a IVPR) zástupcov zamestnancov, zástupcov zamestnávateľov s cieľom zvýšiť ich vzájomnú kooperáciu.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR

Spolupracujúci: MZ SR, sociálni partneri

B. Úlohy na roky 2021 – 2023 s výhľadom do roku 2027 týkajúce sa najmä zamerania aktivít v oblasti BOZP

1. Zamerať aktivity v oblasti BOZP vrátane výskumu na témy, ktoré sú predmetom kampaní SLIC a EU-OSHA, najmä poruchy podporno-pohybovej sústavy súvisiace s prácou, expozícia chemickým látkam – faktorom, ktorými sú nebezpečné látky, karcinogény, mutagény a pod.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MŠVVaŠ SR

Spolupracujúci: MZ SR, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

2. Zamerať aktivity v oblasti BOZP vrátane výskumu na nové riziká súvisiace s novými technológiami a uplatňovaním konceptu inteligentného priemyslu (digitalizácia, automatizácia, robotika a umelá inteligencia), riziká súvisiace s novými formami práce a demografickým vývojom vrátane starnutia pracovnej sily, ako aj na psychosociálne riziká.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MH SR, MŠVVaŠ SR

Spolupracujúci: MZ SR, výskumné a vzdelávacie inštitúcie

3. Vypracovať programy a zaviesť mechanizmy použiteľné pre existujúce a novovznikajúce psychosociálne riziká zamerané na včasné odhalenie a pomoc v prípade duševnej a mentálnej záťaže súvisiacej s prácou.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: MZ SR, MH SR

4. Vytvárať priestor a presadzovať uplatňovanie jednotného výkladu pravidiel, zásad a postupov týkajúcich sa BOZP, s rešpektom k platnému legislatívnemu rámcu. Zverejňovať návody, pravidlá dobrej praxe, ktorých správne použitie v praxi bude možné považovať za splnenie minimálnych požiadaviek na zaistenie BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: sociálni partneri

5. Nadalej podporovať programy ako sú Bezpečný podnik, Zodpovedný zamestnávateľ a kampaň Zdravé pracoviská znižujú záťaž a presadzovať u zamestnávateľov, aby si stav BOZP dobrovoľne overovali nezávislým auditom v rámci programu Bezpečný podnik a STN ISO 45001 Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Termín: priebežne

Zodpovedný: MPSVR SR

Spolupracujúci: MZ SR, MH SR, občianske združenie Spoločná vízia

6. Podieľať sa na príprave a podporovaní využívania on-line nástrojov (napr. nástroj interaktívneho hodnotenia rizík OIRA), vydávať propagačné materiály, organizovať pravidelné semináre s cieľom priblížiť a zjednodušiť zamestnávateľom vrátane fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi riešenie problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MH SR

Spolupracujúci: APZ

7. Presadzovať zapracovanie problematiky BOZP a prevencie rizík do školských vzdelávacích programov, najmä v odbornom vzdelávaní a príprave žiakov na vybraných stredných školách v rámci príslušnou školou určeného predmetu. Podporovať rozvoj vedomostí a praktických zručností detí a žiakov materských škôl a základných škôl v oblasti BOZP.

Termín: každoročne

Zodpovedný: MŠVVaŠ SR

Spolupracujúci: MZ SR, príslušné stavovské a profesijné organizácie

8. Zamerať výkon činnosti orgánov inšpekcie práce a iných orgánov štátneho dozoru nad BOZP na odvetvia a práce s vyšším výskytom poškodenia zdravia (napr. pracovné úrazy, choroby z povolania)

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR

9. V oblasti BOZP uprednostňovať preventívne opatrenia pred represívnymi opatreniami tam, kde je to vhodné.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR

C. Ďalšie úlohy procesno-technického a materiálno-technického významu

1. Zabezpečovať materiálno-technické a personálne zabezpečenie na efektívne fungovanie orgánov inšpekcie práce a ostatných orgánov dozoru v oblasti BOZP a zabezpečovať celoživotné vzdelávanie a zvyšovanie odbornej úrovne.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVVaŠ SR

2. Aktualizovať právne predpisy na zaistenie BOZP, vrátane ich zjednodušenia a minimalizovania administratívnej a finančnej záťaže s garanciou zachovania, prípadne zvyšovania dosiahnutej úrovne BOZP.

Termín: priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR

Spolupracujúci: APZ, RÚZ, KLUB 500, sociálni partneri, zástupcovia zamestnancov

3. Pripraviť a implementovať vecný a časový harmonogram realizácie stratégie BOZP na úrovni zodpovedných a spolupracujúcich inštitúcií vrátane zapojenia sociálnych partnerov na národnej, odvetvovej, prípadne podnikovej úrovni.

Termín: 2021 a priebežne

Zodpovední: MPSVR SR, MZ SR, MH SR, MDV SR, MV SR, MO SR, MS SR, MF SR, MŠVVaŠ SR

Spolupracujúci: sociálni partneri

4. Zabezpečiť financovanie stratégie BOZP pri príprave návrhu rozpočtovej kapitoly na nasledujúci rok.

Termín: každoročne

Zodpovední: príslušní ministri

Zoznam použitých skratiek

MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
APZ	Asociácia priemyselných zväzov
AZZZ	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
FS SR	Finančná správa Slovenskej republiky
HBÚ	Hlavný bankový úrad
IP	Inšpektorát práce
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
NIP	Národný inšpektorát práce
RÚVZ v SR	Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike
RÚZ	Republiková únia zamestnávateľov
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
ZVJS	Zbor väzenskej a justičnej stráže
EU-OSHA	Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci
SLIC	Výbor vrchných predstaviteľov inšpekcie práce